

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 1.8.2011
KOM(2011) 483 lõplik
2011/0210 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1083/2006 seoses tagasimakstava abi ja
finantskorraldusega**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 28 lõikes 3 on määratletud struktuurifondide kaudu antava toetuse liigid, täpsemalt „tagastamatu otsetoetus [...], aga ka muud viisid, näiteks tagasimakstav toetus, intressitoetus, tagatis, osalus aktsiakapitalis, osalus riskikapitalis või mõni muu rahastamise vorm”. Komisjoni määrusega (EÜ) nr 448/2004 on kehtestatud abikõlblikkuse üldreegel, et lõplikele abisaajatele makstud toetuste puhul tuleb esitada maksekvitungid või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumendid (eeskiri 1), ette nähtud konkreetset abikõlblikkuse reeglid seoses struktuurifondi maksetega riskikapitali- ja laenufondidesse (eeskiri 8) ning tagatisfondidesse (eeskiri 9) ning sätestatud, et sellistesse fondidesse tehtavaid makseid käsitatakse tegelikult tehtud abikõlblike kulutustena (eeskiri 1, punkt 1.3). Liikmesriigid nägid sellised toetuse liigid ette struktuurifondide 2000.–2006. aasta programmiperioodil, luues eeskirjadele 8 ja 9 vastavad spetsiaalsed fondid ning kasutades muude vahendite kaudu antavat tagasimakstavat abi. Vähemalt ühes liikmesriigis on sõltumatu hindamine soovitanud neid vahendeid kui head tava.

Nõukogu määruses (EÜ) nr 1083/2006 ei ole siiski defineeritud abi ei tagasimakstava ega tagastamatuna. Kõnealuse määruse artiklis 44 on sätestatud finantskorraldusvahendid. Need sätted on käesoleval programmiperioodil üsna piiravad, sest need võimaldavad rahastada kulutusi, mis on seotud järgmiste toetustega: a) ettevõtjatele suunatud finantskorraldusvahendid, b) linnaarendusfondid ja c) fondid või muud motivatsioonisüsteemid energiatõhususe suurendamiseks ja taastuvenergia kasutamiseks hoonetes. Sellest tulenevalt – ja ilma et see piiraks nõukogu määruse (EÜ) nr 1081/2006 artikli 11 kohaldamist, milles on sätestatud, et abi võib olla ka tagasimakstav – ei tundu rangelt võttes tagasimakstav abi kuuluvat kohaldatava määruse reguleerimisalasse.

Liikmesriigid on jätkuvalt kasutanud tagasimakstavat abi, lähtudes programmiperioodil 2000–2006 saadud positiivsest kogemusest, ning mõned liikmesriigid on selliste süsteemide kirjeldused lisanud ka 2007.–2013. aasta programmdokumentidesse, mille komisjon on heaks kiitnud. Lisaks on mõnes liikmesriigis alustatud praegusel programmiperioodil selliseid skeme uuesti.

Seepärast on vajalik määruses (EÜ) nr 1083/2006 määratleda tagasimakstav abi üldiselt ning sätestada täiendavalt, et tagasimakstav abi peab olema eraldi arvel ning seda võib kasutada samal eesmärgil või rakenduskava eesmärkide kohaselt. Definitsiooni järgi sisaldab „tagasimakstav abi” tagasimakstavaid toetusi (s.t toetusi, mis makstakse osaliselt või täielikult tagasi ilma intressideta) ja krediidiliine, mida haldab korraldusasutus vahendusasutuste kaudu (mis on avaliku sektori finantseerimisasutused).

Seoses finantskorraldusega, s.t vahenditega, mis on hõlmatud määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikliga 44, on komisjoni praegune tõlgenduspraktika selline, et suurprojektide, tulusate projektide ja toimingute kestvusega seotud reegleid nende

suhtes ei kohaldata. Võttes arvesse praegust tava, on õiguskindluse huvides vajalik asjakohases õigusaktis selgelt välja kirjutada, et suurprojekte, tulusaid projekte ja toimingute kestvust käsitlevaid sätteid (nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklid 39, 55 ja 57) ei kohaldata artikli 44 kohaste toimingute suhtes. Artikli 44 kohase finantskorralduse puhul moodustub toiming rahalisest toetusest finantskorraldusvahendile ja sellele järgnevast abist, mida antakse finantskorraldusvahendite kaudu lõplikele abisaajatele. Kõnealust abi antakse tagasimakstava toetusena ning toimingute jaoks tagastatud vahendeid tuleb taaskasutada vastavalt määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõikes 7 sätestatud reeglitele. Eespool nimetatust tuleneb, et artiklite 39, 55 ja 57 kohaldamine artikli 44 kohaste toimingute suhtes ei ole vajalik ega põhjendatud.

Kui võtta lisaks arvesse, et on vaja tagada (abikõlblike kulude puhul) rakenduskavade raames finantskorraldusvahenditele eraldatud vahendite õigeaegne kasutamine ja see, et liikmesriigid ja komisjon teostaksid asjakohast järelevalvet artikli 44 alusel loodud finantskorraldusvahendite rakendamise üle, on vajalik sätestada: i) juriidiline kohustus (kooskõlas määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõike 6 punktidega a – e) kasutada finantskorraldusvahendite puhul korraldusasutuste makstud rahalist toetust selliste vahendite loomiseks või toetamiseks kahe aasta jooksul (kui nii ei tehta, korrigeeritakse hilisemaid kuluaruandeid vastavalt, lahutades kasutamata summad); ii) säte rakendamise järelevalveks, muu hulgas selleks, et liikmesriigid saaksid komisjonile esitada asjakohase aruande selle kohta, milliseid vahendeid on kasutatud ja millised on nende vahendite abil sihtpiirkondades võetud asjakohased meetmed.

- **Üldine taust**

Programmiperioodil 2007 – 2013 on välja töötatud abi rahastamise uued vormid, mille puhul tavapärase toetuspõhise finantseerimise asemel kasutatakse ringlevaid rahastamisviise. Neid uusi rahastamisvahendeid peetakse riiklike ja erasektori vahendite stiimuliteks, et saavutada selline investeringute tase, mis on vajalik Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamiseks.

Kui rääkida reguleerimisalast, siis kasutatakse ringlevaid rahastamisviise praegu rohkemate tegevuste puhul kui finantskorraldust. Määrust on vaja muuta, et lisada toetus toimingutele, kui on ette näha rahalise abi tagasimaksmine, kuid toetustel puuduvad nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 44 määratletud finantskorraldusvahendite omadused ja nad jäävad selle mehhanismidest välja. See hõlmab tagastatavaid toetusi ja krediidiiline, mida otseselt haldavad korraldusasutused või vahendusasutused.

Pidades silmas artikli 44 kohaste finantskorraldusvahendite järjest laialdasemat kasutamist praktikas ning komisjoni senini piiratud teavet nende vahendite kohta, on vajalik muuta määrust, tagamaks, et nii liikmesriigid kui ka komisjon saaksid teostada nende tagasimakstava abi liikide asjakohast järelevalvet ning sellest komisjonile aru anda. See annab komisjonile ka sobiliku töövahendi sellist liiki abi toimimise üldiseks hindamiseks.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 44 on sätestatud, milliseid finantskorraldusvahendeid võib praegusel programmiperioodil kasutada, ning nende reguleerimisala: väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate rahastamisele juurdepääsu hõlbustamine, linnaarendus ja energiatõhusus. Liikmesriikide või korraldusasutuste makstud, sellistesse vahenditesse tehtud osamaksetel põhinevate kulude tagasimaksmise erisätted sisalduvad kõnealuse määruse artikli 78 lõikes 6.

Määruse (EÜ) nr 1081/2006 artiklis 11 on sätestatud ESFi makstava abi liigid: tagastamatud individuaalsed või üldised toetused, tagasimakstavad toetused, laenuintressitoetused, mikrokrediidid ja tagatisfondid ning kaupade ja teenuste ostmise kooskõlas riigihanke eeskirjadega.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Euroopa Kontrollikoda tõi Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) tegevuse auditi käigus välja probleemi tagasimakstava abiga väljaspool artikli 44 reguleerimisala, mille tulemusena tehti käesolev ettepanek nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 muutmise kohta. Muudatusettepanek on algatatud pärast liikmesriikides valitseva olukorra põhjalikku kaardistamist ning seda on liikmesriikidega arutatud fondide koordineerimiskomitee (COCOF) kohtumiste raames. Finantskorraldusvahendite järelevalvet käsitleva Euroopa Kontrollikoja soovitusel alusel sisaldab käesolev ettepanek eraldi sätteid artikli 44 kohaste finantskorraldusvahendite õigeaegse ja tõhusa kasutamise ning nendest aruandmise kohta.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõjuanalüüs**

Käesoleva ettepanekuga muudetakse selgemaks tagasimakstava abi kasutamine projekti tasandil, sest see on praktika, mis toimis edukalt programmiperioodil 2000-2006 ning annab struktuurifondide kasutamisele täiendava tõuke ja suurema mõju.

Ühtekuuluvuspoliitika reeglite selgemaks muutmine annab liikmesriikidele garantii, et tagasimakstaval abil põhinevaid skeeme, mida kasutati edukalt eelmisel programmiperioodil, saab tulevikus jätkata ja edasi arendada. Sellel on ka positiivne mõju programmide rakendamise kiirusele, sest riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele ametiasutustele antakse võimalus fonde samal eesmärgil taaskasutada.

Uus kohustus vahendite õigeaegseks kasutamiseks (kahe aasta jooksul alates fondi tehtud maksetest) ja aruandluseks finantskorraldusvahendite kohta annab komisjonile sobiliku töövahendi sellist liiki toetuste toimimise üldiseks hindamiseks.

Ettepaneku eesmärk on anda selgust olemasoleva õiguspraktika legaalsuse kohta. Peamine oodatav mõju on seega juriidilise riski vähendamine. Ettepaneku praktiline mõju on piiratud ning seotud üksnes täiendava kohustusega anda aru juba olemasolevate finantskorraldusvahendite kohta. Täiendavaid eelarvelisi vahendeid ei vajata.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Kavandatav muudatus tugineb nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikli 28 lõikes 3 loetletud toetuste erinevate liikide laiemale kohaldamisele ning sellega tehakse vajalikud täiendused ja muudatused olemasolevasse õigusraamistikku, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud allpool.

Kavandatavas artikli 2 uues punktis 8 määratletakse tagasimakstava toetuse mõiste eelarvest annetuseks antava rahalise otsetoetusena, mille võib osaliselt või täielikult ilma intressita tagasi maksta.

III jaotise II peatükki kavandatakse uut jagu 3a, kus sätestatakse „tagasimakstav toetus”. Uue artikliga 43a soovitakse sätestada, et struktuurifondidest võib rahastada selliseid toiminguga seotud kulusid, mis koosnevad maksetest, millega toetatakse tagasimakstavat abi. Kõnealune säte hõlmaks tagasimakstavaid toetusi ja krediidiiline, mida haldab korraldusasutus vahendusasutuste kaudu, mis on avaliku sektori finantseerimisasutuste osad. Selguse huvides püsib sellise tagasimakstava toetuse puhul kulude deklareerimise ja tagasimaksmise mehhanism samana kui see on tagastamatute toetuste puhul (s.t otsetoetused), sest see põhineb maksekviiitungitel või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumendil (määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõigete 1 – 5 kohaselt).

Lisaks selgitatakse uues artiklis 43b, et abi, mis makstakse tagasi abi andvale asutusele või muule liikmesriigi pädevale asutusele, peab olema eraldi arvel ning seda võib kasutada samal eesmärgil või rakenduskava eesmärkide kohaselt.

Kavandatava artikliga 44a soovitakse luua selgus, et suurprojekte (artikkel 39), tulusaid projekte (artikkel 55) ja toimingute kestvust (artikkel 57) käsitlevaid sätteid ei kohaldata põhimõtte pärast artikli 44 kohaste finantskorraldusvahendite suhtes, sest need eeskirjad on pigem ette nähtud teist liiki abi jaoks.

Samas kontekstis lisatakse uus artikkel 67a, milles sätestatakse aruandlus artikli 44 kohaste finantskorraldusvahendite kohta. Sellega seoses peetakse silmas vajadust tagada finantskorraldusvahendite rakendamise asjakohane järelevalve nii liikmesriikide kui ka komisjoni poolt, muu hulgas selleks, et liikmesriigid saaksid komisjonile esitada asjakohast teavet selle kohta, milliseid vahendeid on kasutatud ja millised on nende vahendite abil sihtpiirkondades võetud asjakohased meetmed.

Samas kontekstis soovitakse uue lõiguga määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 78 lõikes 6 luua juriidiline kohustus tagamaks, et korraldusasutuste makstud rahalist toetust finantskorraldusvahendite loomiseks või toetamiseks kasutatakse abikõlblike kulude jaoks kahe aasta jooksul alates fondi sissemaksest. Kui nii ei tehta, korrigeeritakse hilisemaid kuluaruandeid vastavalt, lahutades kasutamata summad. Sellega soovitakse vältida, et raha jääb fondidesse seisma ning seda ei kasutada pikka aega.

Kavandatava artikliga 78a lisatakse üldsätted kuluaruannetele esitatavate nõuete kohta. Viitega nõukogu määruse (EÜ) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) artikli 61 lõikele 2, võimaldatakse selle sättega komisjonil ühenduste varasid ja eelarve täitmist tõeselt kajastavate raamatupidamisaruannete koostamist.

- **Õiguslik alus**

Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999, sätestatakse kolme kõnealuse fondi suhtes kohaldatavad ühised eeskirjad. Komisjoni ja liikmesriikide koostöös toimuva eelarve täitmise põhimõttest lähtudes sisaldab käesolev määrus programmitöö korda ning programmijuhtimise (s.h finantsjuhtimise), järelevalve, finantskontrolli ja projektide hindamise korda.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, kuivõrd selle eesmärk on pakkuda Euroopa Liidu tasandil õiguskindlust, et abi, mida liikmesriigid annavad struktuurifondide kaudu abikavadele, mis põhinevad tagasimakstaval abil, mida eelmisel programmiperioodil seaduslikult rakendati ja/või mille andmist alustati praegusel programmiperioodil, kuid millel ei ole finantskorraldusvahendi omadusi, on praeguste struktuurifondide eeskirjade kohaselt lubatud ja legitiimsed. Selles kontekstis on vajalik Euroopa Liidu tasandil kindlaks määrata, kuidas käsitleda selliste abikavade puhul tagasimakstavaid toetusi, millel ei ole finantskorraldusvahendite omadusi.

Lisaks lisatakse säte, mis käsitleb õigeaegset raha kasutamist (kahe aasta jooksul alates fondi sissemaksest) ja kohustus anda aru artikli 44 kohase finantskorralduse kohta, et liikmesriigid saaksid vahendeid kiiresti rakendada ja esitada komisjonile asjakohast teavet selle kohta, milliseid vahendeid on kasutatud ja millised on nende vahendite abil sihtpiirkondades võetud asjakohased meetmed. See annab komisjonile ka sobiliku töövahendi sellist liiki abi toimimise üldiseks hindamiseks.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas.

Käesolev ettepanek on proportsionaalne, sest see ei lähe kaugemale minimaalsetest nõuetest tagamaks liikmesriikidele õiguskindlust, et skeemid, mis põhinevad tagasimakstaval abil, mida toetavad struktuurifondid, kuid millel ei ole

finantskorraldusvahendi omadusi, on praegusel programmiperioodil lubatud. Võimaldamaks liikmesriikidel selgemaks muutmisest kogu programmiperioodi jooksul kasu saada, tuleb määrust kohaldada tagasiulatuvalt.

Kohustus kasutada korraldusasutuste makstud rahalisi vahendeid finantskorraldusvahendite loomiseks kahe aasta jooksul alates fondi sissemaksest (kui nii ei tehta, korrigeeritakse hilisemaid kuluaruandeid vastavalt, lahutades kasutamata summad) ja mõned aruandluskohustused sätestatakse ainult finantskorraldusvahendite jaoks (erinevalt tagasimakstavatest toetustest, millel ei ole artikli 44 kohaseid omadusi, rakendatakse neid fondidena kaudu) ning eesmärgiks on, et liikmesriigid annaksid komisjonile ainult minimaalselt vajalikku teavet finantskorraldusvahendite õigeaegse ja korrektse rakendamise kohta sihtpiirkondades. Kohustust õigeaegseks raha kasutamiseks ja täiendavaks aruandluseks ei kohaldata tagasiulatuvalt.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt: määrus.

Muud vahendid ei oleks asjakohased järgmistel põhjustel.

Komisjon on uurinud õigusraamistiku pakutavat tegevusruumi, väitmaks, et kehtiv praktika vahendusasutuste või korraldusasutuste otse hallatavate toimingute puhul, millel ei ole finantskorraldusvahendite omadusi, on struktuurifondide eeskirjadega kooskõlas. Pärast põhjalikku sisekonsultatsiooni jõuti siiski järeldusele, et selguse huvides on nõukogu määrust (EÜ) nr 1083/2006 vaja selles osas muuta. Läbivaatamise eesmärk on lihtsustada liidu vahendite kasutamist mitmete projektide puhul, mis jäävad artikli 44 reguleerimisalast välja, ning sellega suurendada projektide arvu, mis saavad struktuurifondidest toetust. Kõnealuse määruse artikli 44 kohaselt loodud vahendeid ei saa kasutada nende ebastandardsete toimingute puhul, sest artiklis 44 on vahendite kasutamine piiratud väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete, linnaarenduse ja energiatõhususega.

Praegu ei ole juriidilist kohustust kasutada korraldusasutuste poolt finantskorraldusvahenditesse makstud osamakseid teatava aja jooksul, kui programm kestab, sest selliste maksete tasaarvestus („abikõlblike kulutuste” kontrollimise mõttes) toimub ainult rakenduskava lõpetamisel; lisaks on finantskorraldusvahendite järelevalve ja aruandlus liikmesriikide poolt alles hiljaaegu vabatahtlikkuse alusel kasutusele võetud. See ei ole piisav, et võimaldada komisjonil saada tervikpilt tagasimakstava abi liikide rakendamise kohta sihtpiirkondades. Euroopa Kontrollikoda on soovitanud komisjonil viia läbi kontroll finantskorraldusvahenditele eraldatud vahendite tõhusa kasutamise kohta ning teostada asjakohast järelevalvet meetmete rakendamise üle. Eespool nimetatut arvesse võttes sisaldab käesolev ettepanek eraldi sätteid i) artikli 44 kohastes finantskorraldusvahenditesse tehtud rahaliste maksete õigeaegse kasutamise kohta (kui nii ei tehta, korrigeeritakse hilisemaid kuluaruandeid vastavalt, lahutades kasutamata summad) ja ii) artikli 44 kohastest finantskorraldusvahenditest aruandmise kohta.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju kulukohustuste assigneeringutele puudub, kuna programmiperioodiks 2007-2013 ettenähtud rakenduskavades sätestatud struktuurifondide toetuse ülemmäära ei ole kavas muuta.

Komisjon usub, et kavandatud meede võib tõhustada rakendamist liikmesriikidele antava suurema õiguskindluse kaudu.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1083/2006 seoses tagasimakstava abi ja finantskorraldusega

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 177,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Programmiperioodil 2000–2006 on liikmesriikidel olnud positiivseid kogemusi tagasimakstava abi kavadega toimingute tasandil ning seetõttu on selliseid kavasid jätkatud või alustatud tagasimakstava abi kavade rakendamist praegusel programmiperioodil 2007–2013. Mõned liikmesriigid on selliste kavade kirjeldused lisanud ka programmdokumentidesse, mille komisjon on heaks kiitnud.
- (2) Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999)³ on sätestatud finantskorraldusvahendid ning nende täpsed kasutamise valdkonnad ja reguleerimisala. Abikavad, mida liikmesriigid rakendavad tagasimakstavate toetuste või kredidiliinide vormis, mida haldavad korraldusasutused vahendusasutuste kaudu, ei ole siiski asjakohaselt hõlmatud ei finantskorraldusvahendeid käsitlevate sätete ega ka muude määruse (EÜ) nr 1083/2006 sätetega. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1081/2006 (mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1784/1999)⁴ artikli 11 lõikega 1, milles on sätestatud, et abi võib olla tagasimakstava toetuse kujul, on siiski vajalik sätestada määruse (EÜ) nr 1083/2006 uues jaos, et struktuurifondid võivad

¹ ELT L..., lk...

² ELT L..., lk...

³ ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.

⁴ ELT L 210, 31.7.2006, lk 12.

kaasrahastada tagasimakstavat abi. Kõnealune jagu peaks hõlmama tagasimakstavaid toetusi ja krediidiiline, mida haldab korraldusasutus vahendusasutuste kaudu, mis on avaliku sektori finantseerimisasutused.

- (3) Võttes arvesse asjaolu, et rahalised vahendid, mida kasutatakse tagasimakstava abi kaudu, maksavad toetusesaajad osaliselt või täielikult tagasi, on vaja lisada asjakohased sätted tagasimakstava abi taaskasutamiseks samal eesmärgil või kooskõlas vastava rakenduskava eesmärkidega.
- (4) On vaja luua selgus, et suurprojekte, tulusaid projekte ja toimingute kestvust käsitlevaid sätteid ei kohaldata põhimõtte pärast finantskorraldusvahendite suhtes, sest need eeskirjad on pigem ette nähtud teist liiki toimingute jaoks.
- (5) Pidades silmas vajadust tagada finantskorraldusvahendite rakendamise asjakohane järelevalve nii liikmesriikide kui ka komisjoni poolt, muu hulgas selleks, et liikmesriigid saaksid komisjonile esitada asjakohast teavet selle kohta, milliseid vahendeid on kasutatud ja millised on nende vahendite abil sihtpiirkondades võetud asjakohased meetmed, tuleb lisada sätted aruandluse kohta. See võimaldab komisjonil paremini hinnata finantskorraldusvahendite üldist toimimist.
- (6) Selleks et tagada korraldusasutuste poolt finantskorraldusvahendisse makstud ja kuluaruandesse kantud rahalise toetuse tõhus kasutamine teatava ajavahemiku jooksul, on vaja lisada finantskorraldusvahenditega seotud kohustus, et toetus tuleb kasutada abikõlblike kulude jaoks kahe aasta jooksul alates vastava tõendatud kuluaruande kuupäevast. Hilisemaid kuluaruandeid tuleb vastavalt korrigeerida, lahutades kasutamata summad, kui kõnealust toetust ei ole vastava ajavahemiku jooksul kasutatud.
- (7) Selleks et tagada vastavus nõukogu määruse (EÜ) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust)⁵ artikli 61 lõikele 2, on vaja nõuda, et komisjonile saadetakse kuluaruanne sisaldaks kogu teavet, mida komisjonil on vaja liidu varasid ja eelarve täitmist tõeselt kajastavate raamatupidamisaruannete koostamiseks.
- (8) Muudatus, millega soovitakse muuta selgemaks olemasoleva praktika kohaldamise legaalsus alates määrmuses (EÜ) nr 1083/2006 sätestatud abikõlblikkusperioodi algusest, peab olema tagasiulatuva jõuga kuni praeguse programmiperioodi 2007-2013 alguseni.
- (9) Määrust (EÜ) nr 1083/2006 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

⁵ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1083/2006 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklisse 2 lisatakse punkt 8:

"(8) „tagasimakstav toetus” – annetusena antav rahaline otsetoetus, mille võib osaliselt või täielikult ilma intressita tagasi maksta.”

(2) III jaotise II peatükile lisatakse 3a jagu:

„3a jagu

Tagasimakstav abi

Artikkel 43a

Tagasimakstava abi liigid

1. Rakenduskava raames võivad struktuurifondid kaasrahastada tagasimakstavat abi tagasimakstavate toetuste või krediidiliinide vormis, mida haldab korraldusasutus vahendusasutuste kaudu, mis on avaliku sektori finantseerimisasutused.
2. Tagasimakstavat abi käsitlev kuluaruanne tuleb esitada vastavalt artikli 78 lõigetele 1–5.

Artikkel 43b

Tagasimakstava abi taaskasutamine

Abi, mis makstakse tagasi abi andnud asutusele või muule liikmesriigi pädevale asutusele, peab olema eraldi arvel ning seda võib taaskasutada samal eesmärgil või rakenduskava eesmärkide kohaselt.”

(3) Lisatakse artikkel 44a:

„Artikkel 44a

Teatavate sätete kohaldamata jätmine

Artikleid 39, 55 ja 57 ei kohaldata artikli 44 kohaste toimingute suhtes.”

(4) Lisatakse artikkel 67a:

„Artikkel 67a

Finantskorraldusvahendite rakendamise aruanded

1. Iga aasta 31. jaanuariks ja 15. septembriks saadab korraldusasutus komisjonile eraldi aruande, mis hõlmab toiminguid, mis koosnevad finantskorraldusvahenditest kuni vastavalt 31. detsembrini või 30. juunini.
2. Lõikes 1 osutatud aruanded peavad iga finantskorraldusvahendi kohta sisaldama järgmist teavet:
 - a) finantskorraldusvahendi kirjeldus ja rakenduskord;
 - b) üksused, mis rakendavad finantskorraldusvahendeid, kaasa arvatud need, mis tegutsevad haldusfondide kaudu, samuti nende valikuprotsessi kirjeldus;
 - c) struktuurifondide toetuste kuupäevad ja summad ning riikliku kaasrahastamise korras finantskorraldusvahendisse tehtud maksed;
 - d) komisjonile saadetud kuluaruannetes sisalduvad kuupäevad ja vastavad summad ning summad, mille komisjon tagasi maksis ja tagasimaksmise kuupäevad;
 - e) struktuurifondide toetuste summad ja finantskorraldusvahendi kaudu riikliku kaasrahastamise korras makstud summad.”

- (5) Artikli 78 lõikele 6 lisatakse järgmine lõik:

„Rahaline toetus finantskorraldusvahenditele, nagu on sätestatud artiklis 44, mis on kantud kuluaruandesse, kuid mida ei ole vastavalt käesoleva lõike teisele lõigule abikõlbliku kuluna välja makstud kahe aasta jooksul alates asjaomase tõendatud kuluaruande kuupäevast, lahutatakse järgmisest tõendatud kuluaruandest.”

- (6) Lisatakse artikkel 78a:

„Artikkel 78a

Nõue esitada kuluaruandes teavet

Komisjonile saadetas kuluaruandes peab esitama kogu teabe, mida komisjonil on vaja määruse (EÜ) nr 1605/2002 artikli 61 lõike 2 kohaste raamatupidamisaruannete koostamiseks.

Selleks et tagada ühtsed tingimused käesoleva artikli kohaldamiseks, antakse komisjonile volitus võtta vastu rakendusakte vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 291.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

Artikli 1 lõikeid 4, 5 ja 6 kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumise päevast.

Artikli 1 lõike 5 kohaldamisel algab kaheaastane tähtaeg käesoleva määruse jõustumise kuupäevast, kui rahaline toetus juba sisaldus kuluaruandes enne käesoleva määruse jõustumist.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, [...]

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr .../2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1083/2006 seoses tagasimakstava abi ja finantskorraldusega

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE/EELARVESTAMISE RAAMISTIK

Asjaomased poliitikavaldkonnad ja nendega seonduvad meetmed:

Regionaalpoliitika: tegevuspõhise eelarvestamise meede 13.03

tööhõive ja sotsiaalküsimused; tegevuspõhise eelarvestamise meede 04.02

3. EELARVEREAD

3.1. Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seonduvad tehnilise ja haldusabi read (endised B.A read)):

Uusi kavandatavaid meetmeid rakendatakse järgmiste eelarveridade alusel:

- 13.031600 Lähenemine (ERF)
- 13.031700 Programm „PEACE” (ERF)
- 13.031800 Piirkondlik konkurentsivõime ja tööhõive (ERF)
- 13.031900 Piirkondlik koostöö (ERF)
- 04.0217 Lähenemine (ESF)
- 04.0219 Piirkondlik konkurentsivõime ja tööhõive (ESF)

3.2. Meetme ja finantsmõju kestus:

Kavandatud meede võib tõhustada rakendamist, sest sellega antakse liikmesriikidele õiguskindlus kõikide tagasimakstava abi liikide kasutamisel.

Finantskorraldusvahenditega seoses nähakse ette juriidiline kohustus kasutada korraldusasutuste makstud rahalist toetust selliste vahendite loomiseks või toetamiseks kahe aasta jooksul; lisaks sätestatakse aruandluskohustus finantskorraldusvahendite jaoks, mille eesmärgiks on, et liikmesriigid annavad komisjonile minimaalselt vajalikku teavet finantskorraldusvahendite rakendamise kohta sihtpiirkondades. Neid kohustusi ei

kohaldada tagasiulatuvalt. Finantsmõju liidu eelarvele puudub, sest täiendavaid vahendeid ei ole vaja.

3.3. Eelarve tunnusjooned:

Eelarverida	Kulu liik		Uus	EFTA osamakse	Taotlejariikide osamaksed	Finantsperspektiivi rubriik
13.031600	Mittekohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 1b
13.031700	Mittekohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 1b
13.031800	Mittekohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 1b
13.031900	Mittekohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 1b
04.0217	Mittekohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 1b
04.0219	Mittekohustuslik	Liigendatud	EI	EI	EI	Nr 1b

4. ÜLEVAADE VAHENDITEST

4.1. Rahalised vahendid

4.1.1. Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

Järgmistes tabelites on näidatud 2011. – 2013. aastaks kavandatavate meetmete hinnangulist mõju.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kulu liik	Jao nr		aasta n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 jj	Kokk u
-----------	--------	--	------------	-------	-------	-------	-------	----------	-----------

Tegevuskulud⁶

Kulukohustuste assigneeringud	8.1	a	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data
Maksete assigneeringud		b	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data

Võrdlussummas sisalduvad halduskulud⁷

Tehniline ja haldusabi (liigendamata assigneeringud)	8.2.4	c	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data
--	-------	---	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

VÕRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a+c	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data
Maksete assigneeringud		b+c	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	0,000

Võrdlussummast välja jäävad halduskulud⁸

Personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.5	d	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data
Võrdlussummast välja jäävad halduskulud, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.6	e	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data

Meetmete soovituslik finantskulu kokku

Kulukohutuste assigneeringud personalikulud) KOKKU	(sh	a+c +d +e	ei kohal data	ei kohald ata	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohald ata
---	-----	-----------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

⁶ Kulud, mis ei kuulu asjaomase jaotise xx peatüki xx 01 alla.

⁷ Kulud, mis kuuluvad jaotise xx artikli xx 01 04 alla.

⁸ Kulud, mis kuuluvad peatükki xx 01 alla, välja arvatud artiklid xx 01 04 ja xx 01 05.

Maksete assigneeringud (sh personalikulud) KOKKU		b+c +d +e	ei kohal data	ei kohalda ta	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohalda ta
---	--	-----------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Kaasrahastamise andmed

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kaasrahastav asutus		aasta n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 jj	Kokku
.....	f	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohalda ta
Kulukohustuste assigneeringud (sh kaasrahastamine) KOKKU	a+c +d+ e+f	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohalda ta

4.1.2. Kooskõla finantsplaneeringuga

- ☒ Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule.
- ☐ Ettepanekuga kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine
- ☐ Ettepanekuga seoses võib olla vajalik institutsioonidevahelise kokkuleppe sätete kohaldamine⁹ (st paindlikkusinstrumendi või finantsperspektiivi läbivaatamine).

4.1.3. Finantsmõju tuludele

- ☒ Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul on finantsmõju; mõju tuludele on järgmine:

miljonites eurodes (üks koht pärast koma)

		Enne meetme rakenda mist [aasta n-1]	Olukord pärast meetme rakendamist					
Eelarverida	Tulud		[aast a n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5] 10
	a) Tulud absoluutväärtuses		ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data

⁹ Vt institutsioonidevahelise lepingu punktid 19 ja 24.

¹⁰ Kui meede kestab üle kuue aasta, lisage vajadusel täiendavaid veerge.

	b) Tulude muutus	Δ	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data
--	------------------	---	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

(Kui mõju on seotud rohkem kui ühe eelarvereaga, täpsustage kõik seonduvad tulude eelarveread, lisades tabelile vajalikul arvul ridu.)

4.2. Täistööajale taandatud personal (sh ametnikud, ajutine personal ja koosseisuväline personal), vt täpsemalt punktist 8.2.1.

Aastane vajadus	aasta n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 jj
Personal kokku	ei kohaldat a	ei kohald ata	ei kohalda ta	ei kohalda ta	ei kohalda ta	ei kohalda ta

5. TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID

5.1. Lüh- või pikaajalises perspektiivis täidetav vajadus

Kuna maksete, sealhulgas tagasimakstava abi tagasimaksmine on otseselt seotud toetusesaajate tegelike kulutustega, pikendab see üksiktoimingute tasandil struktuurifondide toetuste mõju toetusi saanud piirkondades ja sektorites.

5.2. Ühenduse meetme lisaväärtus, ettepaneku kooskõla teiste rahastamisvahenditega ning võimalik koostoime

Heade tavade jätkamine tagasimakstava abi puhul projektide tasandil loob kauakestvaid vahendeid ja võimaldab fondide taaskasutamist.

5.3. Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seotud näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

Ühtekuuluvuspoliitika eeskirjade edasine selgemaks muutmine avaldab positiivset mõju programmi rakendamisele sihtpiirkondades. Tagasimakstava abi kasutamist soositakse veelgi rohkem, sest see toob kaasa suurema mõju ja kestvuse.

5.4. Rakendusmeetod (soovituslik)

Märkige allpool meetme rakendamiseks valitud meetod(id).

- liikmesriikidega

6. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

6.1. Järelevalvekord

Ei ole vaja, sest kohaldatakse olemasolevat struktuurifondide järelevalvet.

6.2. Hindamine

6.2.1. Eelhindamine

Eelhindamist ei ole teostatud, sest ettepanekuga lubatakse juba olemasolevat ja õigustatud praktikat ning sellega parandatakse praeguses õigusaktis olevat auku.

6.2.2. Vahe-/järelhindamise järel võetavad meetmed (varasematest samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid)

Ei kohaldata

6.2.3. Edasise hindamise tingimused ja sagedus

Ei kohaldata

7. PETTUSEVASTASED MEETMED

EI KOHALDATA

8. ANDMED VAHENDITE KOHTA

8.1. Ettepaneku eesmärgid nende finantskulu järgi

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

(Esitada eesmärkide, meetmete ja väljundite nimetused)	Väljund i liik	Kes kmine kulu	aasta n		aasta n+1		aasta n+2		aasta n+3		aasta n+4		aasta n+5 jj		KOKKU	
			Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku
Tegevuseesmärk: nr 1: säilitada rakenduskavade rakendamine																
Meede 1 – 100 % kaasrahastamise määr				0,000		0,000										0,000
KULUD KOKKU				0,000		0,000										0,000

8.2. Halduskulud

8.2.1. Ametikohtade arv ja liigid

Ametikoha liik		Meetme haldamiseks vajalik olemasolev ja/või täiendav personal (täistööajale taandatud ametikohtade arv)					
		aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5
Ametnikud või ajutine personal (XX 01 01)	A*/AD	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
	B*, C*/AST	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Art XX 01 02 kohaselt rahastatav personal		ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Art XX 01 04/05 kohaselt rahastatav muu personal		ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
KOKKU		ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata

8.2.2. Meetmest tulenevate ülesannete kirjeldus

Ei kohaldata

8.2.3. Ametikohtade jaotus (koosseisuline personal)

(Rohkem kui ühe variandi nimetamise korral märkige ametikohtade arv iga variandi puhul)

- ☐ Ametikohad, mis on asendatava või pikendatava programmi haldamiseks praegu ette nähtud
- ☐ Ametikohad, mis on poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames eelnevalt n aastaks ette nähtud
- ☐ Ametikohad, mida tuleb taotleda järgneva poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti menetlemise käigus
- ☐ Ametikohad, mis tuleb olemasolevaid vahendeid kasutades asjaomases haldustalituses ümber paigutada (talitusesisesed ümberpaigutused)
- ☐ Ametikohad, mis on aastal n nõutavad, kuid ei ole kõnealuse aasta poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames ette nähtud

8.2.4. Võrdlussummas sisalduvad muud halduskulud (XX 01 04/05 – Halduskorralduskulud)

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Eelarverida (number ja nimetus)	aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5 ja järgmised aastad	KOKKU
1 Tehniline ja haldusabi (sh sellega seonduvad personalikulud)							
Täitevasutused	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Muu tehniline ja haldusabi	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
sisene	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
väline	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Tehniline ja haldusabi kokku	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata

8.2.5. Võrdlussummast välja jäävad personalikulud ja nendega mitteseonduvad kulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Ametikoha liik	aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5 ja järgmised aastad
Ametnikud ja ajutine personal (XX 01 01)	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata

Art XX 01 02 kohaselt rahastatav personal (abiteenistujad, riikide lähetatud eksperdid, lepingulised töötajad jne) (täpsustada eelarverida)	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
(Võrdlussummast VÄLJA jäävad) personalikulud ja nendega seonduvad kulud kokku	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata

Arvestus – **Ametnikud ja ajutine personal**

Vajaduse korral tuleb viidata punktile 8.2.1.

ei kohaldata

Arvestus – **Art. XX 01 02 kohaselt rahastatav personal**

Vajaduse korral tuleb viidata punktile 8.2.1.

ei kohaldata

8.2.6. Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	aasta n	aasta n+1	aasta n+2	aasta n+3	aasta n+4	aasta n+5 ja järgm ised aasta d	KOKK U
XX 01 02 11 01 – Lähetused	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
XX 01 02 11 02 – Koosolekud ja konverentsid	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
XX 01 02 11 03 – Komiteed	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
XX 01 02 11 04 – Uuringud ja konsultatsioonid	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
XX 01 02 11 05 – Infosüsteemid	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
2 Muud halduskulud kokku (XX 01 02 11)	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
3 Muud haldusliku iseloomuga kulud (täpsustage, lisades viite eelarverele)	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata
Halduskulud kokku, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud (jäävad võrdlussummast VÄLJA)	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohal data	ei kohaldata

Arvestus – *Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud*

ei kohaldata